

плату, тобто перехід права грошової вимоги щодо боржника у нового кредитора виникають лише після здійснення такої оплати. У разі, якщо плата, розмір якої був обумовлений сторонами договору факторингу, не була здійснена – це свідчить про те, що у нового кредитора немає достатніх прав на здійснення вимоги щодо оплати по заборгованості [6].

Проте, не дивлячись на стрімкий розвиток факторингу в нашій країні, цей інститут, на жаль, ще не досяг того рівня, який є в ряді країн з розвинутою ринковою економікою та зіткнувся з безліччю проблем: недосконалою законодавчою базою, високі витрати на здійснення факторингових операцій, нестача професіоналів. Однак, вирішення цих проблем є лише питанням часу. Адже Україна має високий потенціал здійснення факторингових операцій не тільки на українському ринку, але й за його межами [8, с. 222-227].

Список використаних джерел:

1. Авдєєв Ю.С. Факторинг як інструмент прискорення фінансування / Ю. С. Авдєєв // Управління розвитком. - 2014. - № 13. - С. 3-5.
2. Гонта О. І. Факторинг як один із видів альтернативних банківських послуг / О. І. Гонта, Н. С. Островська, А. В. Жаворонок // Вісник Чернігівського державного технологічного університету. Серія :Економічні науки. - 2014. - № 3. - С. 166-171.
3. Огородник К. Сучасний факторинг в Україні та ефективність зовнішньоторговельних операцій / К. Огородник // Збірник наукових праць [Буковинського університету]. Економічні науки. - 2014. - Вип. 10. - С. 203-204.
4. Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» від 12.07.2001р. № 2664-III// Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2002, № 1, ст. 1.
5. Господарський кодекс України від 16.01.2003р. № 436-IV // Відомості Верховної Ради України (ВВР), ст.144.
6. Цивільний кодекс України від 16.01.2003// Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 40-44, ст.356.
7. Богач Ю. Ю. Факторинг як метод попередження валютних ризиків / Ю.Ю. Богач, Х.С. Передало // Науковий вісник НЛТУ України. – 2015
8. Леваєва Л.Ю. Факторинг в Україні: стан та перспективи розвитку / Л. Ю. Леваєва // Економічний вісник університету. - 2014. - Вип. 23(1). - С. 222-227.

Доцент кафедри теорії держави та права НАВС,
кандидат юридичних наук

Кривицький Юрій Віталійович

ПРАВОВА РЕФОРМА: ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ В ЕНЦИКЛОПЕДИЧНІЙ ЛІТЕРАТУРІ

Сучасний стан розвитку України свідчить про наявність нагальних проблем, що стосуються перспектив поступу суспільного і державного ладу, правової системи, демократії, утвердження «вічних» цінностей – ідеалів справедливості, свободи та рівності. Держава та право відображаються в суспільній свідомості у площині, зорієнтованій на високі досягнення демократичних країн світу, міжнародні та європейські стандарти.

Однак між проголошеними цінностями та фактичним станом їх реалізації існує значний розрив, причини якого пояснюються військовими, політичними, економічними та іншими чинниками. Багато в чому стан і якість суспільного життя в державні безпосередньо пов'язується з ефективністю впровадження політичних, соціально-економічних, правових та інституційних реформ[1].

Водночас факт залишається фактом: суспільство незадоволене життям і владою. В умовах зовнішньої агресії та економічної кризи, гірких втрат і чималих матеріальних збитків відчуття справедливості нині загострене як ніколи. Люди неначе оголеним нервом реагують на щонайменшу неправду[2]. У цьому контексті іронічно й критично звучать слова Ю.С. Рибчинського з поеми «Поїзд»: «В нас реформаторів – три сотні. Реформи де? – напередодні» [3, с. 98].

У зв'язку з цим особливо важливим є проведення комплексного теоретико-методологічного дослідження природи правової реформи, одним із складових якого є характеристика підходів до визначення останньої на основі вивчення загальноюридичної енциклопедичної літератури, що й становить мету цієї доповіді.

У шеститомній Юридичній енциклопедії під реформою (франц. *réforme*, від лат. *reformare* – перетворювати, поліпшувати) розуміється процес кардинальних, часто тривалих за часом перетворень відповідних сторін суспільного життя, державно-правових інститутів, окремих структур тощо. Реформи, як правило, модернізують і змінюють форму та зміст відповідних суспільних відносин, не порушуючи при цьому їхніх принципових засад. Цим реформи відрізняються від революцій, у ході яких характер перетворень є швидкоплинним і руйнівним для певної системи. Успіх реформ значною мірою залежить від їх системності й наукової обґрунтованості. Це стосується всіх нововведень, у тому числі в галузі держави та права [4, с. 303]. Аналогічний підхід до характеристики змісту реформи знайшов підтримку в інших юридичних довідкових працях [5, с. 393]. Водночас, на думку О.О. Іванова, реформа – це перетворення, перебудова, зміна будь-якої сторони суспільного життя, що не знищує основ існуючої соціальної структури [6, с. 289].

У Міжнародній поліцейській енциклопедії правова реформа визначається як здійснювані державою перетворення, зміни, переустрій правової сфери суспільного чи державного життя. Правовій реформі притаманна поступовість змін, у її програмі акцент робиться на доведенні намічених перетворень до кінця, комплексність запланованих змін. Правова реформа сприяє оновленню й розвитку законодавства. Вона зводиться лише до прийняття тих чи інших правових актів, оскільки їх кількість не свідчить про високий рівень правового врегулювання суспільних відносин і зміцнення законності. Правова реформа має на меті: 1) створення Проекту загальної концепції державно-правової реформи; 2) за допомогою цієї концепції передбачити динаміку розвитку законодавства і співвідношення його галузей і підгалузей, визначити пріоритетні закони на найближчу перспективу, а також послідовність прийняття інших законів, створення нових інститутів держави і громадянського суспільства, виходячи з інтересів громадян і держави, потреб економіки, соціальної і політичної сфер. Таким чином, правова реформа – це зміна державою окремих інститутів та умов життєдіяльності суспільства внаслідок боротьби зацікавлених у таких змінах соціальних сил з пануючими політичними силами, що утримують владу, при збереженні в процесі цих змін соціально-економічних і політичних основ цієї влади. Правова реформа передбачає зміну законодавчих, адміністративних і правоохоронних державних інститутів, умов і порядку їх функціонування, тобто зміну відповідних загальних функцій державного управління. Зміна державних інститутів у ході правової реформи здійснюється в усталеному процесі державного управління суспільством, в якому чергуються цикли прийняття та реалізації необхідних управлінських рішень, забезпечуючи в тому числі й потрібні перетворення. Успішне здійснення в Україні правової реформи та інших реформ не уявляється без послідовного і комплексного реформування законодавчої функції держави, яка безпосередньо залежить від організації роботи парламенту, ефективності управління ним. Виходячи з цього, у проведенні правової реформи пріоритетною має бути розробка концепції та здійснення парламентської реформи, в ході якої потрібно створити ефективну систему законодавчого забезпечення правової реформи в цілому. Послідовність її здійснення визначається комплексним характером, що вимагає узгодженої розробки і впровадження концепцій парламентської, адміністративної, судово-правової та муніципальної реформ. В Україні для організаційного забезпечення правової реформи сформовано відповідні координаційні та робочі інституції [7, с. 931].

У Малій енциклопедії теорії держави та права правова реформа інтерпретується в якості різновиду соціальної реформи (від франц. *réforme*, від лат. *reformare* – перетворювати), змістом якої є перетворення правової форми, пов'язане з утворенням, реорганізацією або ліквідацією інститутів публічної влади та відповідних правових інститутів. Це може бути одинична реформа або послідовна низка відповідних реформ. Правова реформа розпочинається і проводиться державною владою. Вона може бути спрямована на

перетворення місцевого або центрального структурного державного управління, а за функціональною спрямованістю – на перетворення законодавчої, адміністративної (виконавчої) чи правоохоронної функцій держави. У порівняльно-історичній перспективі правова реформа розглядається як спосіб раціоналізації державного управління суспільством [8, с. 224].

Відповідно до позиції О.Ф. Скакун та Д.О. Бондаренка, що викладена в юридичному науково-практичному словнику-довіднику (основні терміни і поняття), правова реформа (англ. legalreform) – це комплекс юридичних і організаційних засобів, спрямованих на формування і зміну структури правової системи з метою забезпечення ефективності її функціонування та розвитку відповідно до цілей, проголошених у конституції країни [9, с. 262].

Отже, стан опрацювання правової реформи можна визначити не лише за кількістю присвячених їй публікацій – монографічних праць, дисертацій, енциклопедичних і наукових статей, хоча і цей показник є важливим. Так чи інакше, увага наукової спільноти до правової реформи трансформується в певний результат через «перехід кількості в якість». Водночас не менш істотною є здатність загальнотеоретичної юридичної науки переконливо відповісти на питання щодо природи правової реформи, її місця та ролі, функцій у певній системі координат. Однак саме з цим є певні проблеми, адже аналіз підходів до визначення правової реформи в загальноюридичній енциклопедичній літературі дозволяє черговий раз констатувати відсутність єдності в розумінні сутності правової реформи, її відмінності або тотожності з державно-правовою реформою. З огляду на це перспективними векторами осмислення природи правової реформи є вивчення її сутності, змісту, філософії, ідеології, мети, напрямів, суб'єкта, об'єкта, принципів, технології, ефективності, співвідношення з іншими поняттями теорії держави та права тощо [10, с. 194].

Список використаних джерел:

1. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони від 27 червня 2014 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу до джерела :http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/984_011/paran2820#n2820.
2. Послання Президента України до Верховної Ради України «Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2017 році» [Електронний ресурс]. – Режим доступу до джерела :<http://www.president.gov.ua/news/poslannya-prezidenta-ukrayini-do-verhovnoyi-radi-ukrayini-pr-43086>.
3. Рибчинський Ю. Є. Поїзд : поезії / Ю. Є. Рибчинський ; передм. Л. Танюка. – К. : Укр. письменник, 2005. – 159 с.
4. Юридична енциклопедія : В 6 т. / Редкол : Ю. С. Шемшученко (гол. редкол.) та ін. – К. : Укр. енцикл., 1998. – Т. 5 : П – С. – 2003. – 736 с. : іл.
5. Багатомовний юридичний словник-довідник / І. О. Голубовська, В. М. Шовковий, О. М. Лефтерова та ін. ; відп. ред. І. О. Голубовська, І. Ю. Штиченко. – К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2012. – 543 с.
6. Иванов А. А. Справочник по теории государства и права: основные категории и понятия / автор-составитель А. А. Иванов. – 2-е изд., стереотип. – М. : Экзамен, 2007. – 510, [2] с. (Серия «Справочник»).
7. Міжнародна поліцейська енциклопедія : У 10 т. / Відп. ред. Ю. І. Римаренко, Я. Ю. Кондратьєв, В. Я. Тацій, Ю. С. Шемшученко. – К. : Ін Юре, 2003. – Т. І. Теоретико-методологічні та концептуальні засади поліцейського права та поліцейської деонтології. – 1232 с.
8. Мала енциклопедія теорії держави та права / [С. Б. Бобровник, О. Г. Варич, Т. О. Дідич та ін.] ; за ред. проф. Ю. Л. Бошицького. – К. : Кондор-Видавництво, 2012. – 368 с.
9. Скакун О. Ф. Юридический научно-практический словарь-справочник (основные термины и понятия) / О. Ф. Скакун, Д. А. Бондаренко ; подбщ. ред. проф. О. Ф. Скакун. –

Харьков : Эспада, 2007. – 488 с.

10. Кривицький Ю. В. Проблеми правової реформи в науковій спадщині академіка В.В. Копейчикова / Ю. В. Кривицький // Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ. – 2017. – № 1 (102). – С. 187 – 196.

Студент 1-го курсу Факультету № 2 НАВС

Леденюва Анастасія Іванівна

ДЕЯКІ ДЕОНТОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЇ ЮРИСТА

Юрист – це фахівець, що володіє цивільною зрілістю й високою суспільною активністю, професійною етикою, правовою і психологічною культурою, глибокою пошаною до закону і дбайливим ставленням до соціальних цінностей правової держави, честі і гідності громадянина, високою етичною свідомістю, гуманністю, твердістю моральних переконань, відчуттям відповідальності за долі людей і доручену справу, принциповістю й незалежністю в забезпеченні верховенства права, свобод і законних інтересів особи, її охорони і соціального захисту, необхідною волею і наполегливістю до виконання ухвалених правових рішень, відчуттям нетерпимості до будь-якого порушення закону у власній професійній діяльності [2; 3].

Кваліфікований юрист розуміє сутність і соціальну значущість своєї професії, чітко уявляє суть, характер і взаємодію правових явищ, знає основні проблеми дисциплін, що визначають конкретну галузь його діяльності, усвідомлює їхній взаємозв'язок в цілісній системі знань і значення для реалізації права в професійній діяльності.

На цій основі в процесі професійного навчання у суб'єктів юридичної праці формується відповідна професійна мотивація, що включає складний комплекс потреб, інтересів, ідеалів і переконань. У структурі мотивації юриста особливу роль відіграють такі сполуки, як прагнення до справедливості, любов до істини, відчуття обов'язку, патріотизм, ціннісні орієнтації. Мотивація особистості фахівця дуже динамічна, вона змінюється під впливом різних зовнішніх соціальних і суб'єктивно-психологічних чинників, тому в конкретних умовах професійної діяльності мотивація або закріплюється й розширюється, або починає деградувати, проявляючи тенденцію до професійної деформації.

Специфікою діяльності юристів вважають і те, що всі їхні дії детально врегульовано законом. І якщо закони не суперечать вселюдським нормам моралі, то діяльність юриста переважно залежить від його професійних знань, умінь і навичок та особистого бажання діяти відповідно до законів. У тоталітарних державах робота юристів складніша, оскільки вимоги права і моралі часто не збігаються, панує свавілля, ігноруються закони. В таких реаліях необхідною, хоч і недостатньою, умовою збереження людяності є відмова від професії юриста. Відмова юриста від чинного законодавства, оскільки воно суперечить вселюдським нормам моралі, вимагає зусиль, на які не кожен здатний.

Професійна цілеспрямованість юриста включає прагнення служити правосуддю, відстоювати справедливість, захищати права й інтереси громадян. До цілеспрямованості включають також і прогнозування – передбачення юристом своєї конкретної діяльності в ролі адвоката, судді, прокурора, слідчого, юрисконсульта та ін. Практично для всіх юридичних професій однією з основних сторін діяльності є комунікативна діяльність, яка полягає в спілкуванні в умовах правового регулювання.

Правове (процесуальне) регулювання накладає специфічний відбиток на всіх учасників спілкування, наділяючи їх особливими правами й обов'язками та додаючи особливого відтінку спілкуванню, що виокремлює юридичні професії в особливу групу. Для більшості юридичних професій характерною є висока емоційна напруженість праці. Причому частіше це пов'язано з емоціями негативними, з необхідністю їх пригнічувати, а емоційну розрядку відкладати на порівняно тривалий період часу [1].

Специфічними ознаками професійної діяльності юриста є гласність, контроль громадськості, громадської думки. Тому розгляд справ у судах, як правило, відбувається відкрито, а вирок завжди оголошуються публічно.

Особливості професії юриста зумовлюють специфіку моралі людини, яка присвятила